

Kodakondsuse seaduse ja teiste seaduste muutmise seadus

§ 1. Kodakondsuse seaduse muutmine

Kodakondsuse seaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahv 4 tunnistatakse kehtetuks;

2) paragrahvi 6 senine tekst loetakse lõikeks 1 ja paragrahvi täiendatakse lõikega 2 järgmises sõnastuses:

„(2) Püsivalt Eestis elamine käesoleva seaduse tähenduses on välismaalase Eestis viibimine Eesti elamisloa või elamisõiguse alusel, kui tema peamine elukoht on Eestis.“;

3) paragrahvi 8 lõige 4 ja § 9 lõige 3 tunnistatakse kehtetuks;

4) paragrahvi 13 lõige 4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(4) Alaealine, kes on sündinud Eestis või kes asub kohe pärast sündi koos vanema või vanematega püsivalt Eestisse elama, saab Eesti kodakondsuse naturalisatsiooni korras sünni hetkest arvates, kui lapse sünni hetkeks on:

1) tema üks vanem elanud Eestis seaduslikult vähemalt viis aastat ja teine vanem elab Eestis elamisloa alusel ning ükski riik ei pea tema vanemaid kehtivate seaduste alusel oma kodanikuks;

2) teda üksi kasvatav vanem elanud Eestis seaduslikult vähemalt viis aastat ja ükski riik ei pea tema vanemat kehtivate seaduste alusel oma kodanikuks.“;

5) paragrahvi 13 täiendatakse lõikega 4³ järgmises sõnastuses:

„(4³) Alla 15-aastane alaealine, kes on sündinud Eestis või kes asub kohe pärast sündi koos vanema või vanematega püsivalt Eestisse elama ja elab püsivalt Eestis, saab Eesti kodakondsuse naturalisatsiooni korras, kui seda:

1) taotlevad temale vanemad, kes sooviavalduse esitamise hetkeks on elanud Eestis seaduslikult vähemalt viis aastat ja keda ükski riik ei pea kehtivate seaduste alusel oma kodanikuks;

2) taotleb temale teda üksi kasvatav vanem või lapsendaja, kes sooviavalduse esitamise hetkeks on elanud Eestis seaduslikult vähemalt viis aastat ja keda ükski riik ei pea kehtivate seaduste alusel oma kodanikuks.“;

6) paragrahvi 20 täiendatakse lõikega 4 järgmises sõnastuses:

„(4) Kui õigusnormid või faktilised asjaolud muutuvad kodakondsuse taotluse menetluse ajal, kohaldatakse kodakondsuse taotluse esitamise ajal kehtinud õigusnorme. Kui kodakondsuse taotluse esitanud alaealine saab kodakondsuse taotluse menetluse ajal 18-aastaseks, loetakse, et ta on kodakondsuse saanud alaealisena.“;

7) paragrahvi 24 lõikest 1 jäetakse välja tekstiosa „või Eesti välisesindusele, kui isik elab püsivalt välisriigis“;

8) paragrahvi 28 lõike 1 punkt 5 ja lõige 4 tunnistatakse kehtetuks;

9) paragrahvi 29 lõiget 1 täiendatakse pärast sõna „kasuks“ sõnadega „või kui isik on mõne muu riigi kodakondsuses, kuid ei ole vabastatud Eesti kodakondsusest“;

10) seadust täiendatakse §-ga 36⁶ järgmises sõnastuses:

„§ 36⁶. Enne 2027. aasta 1. jaanuari sündinud alaealise Eesti kodakondsuse saamine

(1) Alla 15-aastane alaealine, kes on sündinud Eestis või kes asus kohe pärast sündi koos vanema või vanematega püsivalt Eestisse elama, saab Eesti kodakondsuse naturalisatsiooni korras 2027. aasta 1. jaanuarist arvates, kui:

- 1) vähemalt tema üks vanematest või last üksi kasvatav vanem, keda ükski riik ei pea kehtivate seaduste alusel oma kodanikuks, on elanud Eestis seaduslikult vähemalt viis aastat;
- 2) alla 15-aastane alaealine elab püsivalt Eestis.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud alaealine ei saa Eesti kodakondsust käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud tingimuste täitmise korral, kui tema vanemad või last üksi kasvatav vanem esitab Vabariigi Valitsuse volitatud valitsusasutusele taotluse lapse Eesti kodakondsusest loobumiseks enne 2028. aasta 1. jaanuari.

(3) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 1 sätestatud määratlus isikutest, keda ükski riik ei pea kehtivate seaduste alusel oma kodanikuks, hõlmab ka isikuid, kes olid enne 1991. aasta 20. augustit NSV Liidu kodanikud ja keda ükski muu riik ei ole pidanud kehtivate seaduste alusel oma kodanikuks.“.

§ 2. Euroopa Liidu kodaniku seaduse muutmine

Euroopa Liidu kodaniku seaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 19 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Perekonnaliikmele antakse tähtajaline elamisõigus viieks aastaks.“;

2) paragrahvi 45 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Perekonnaliikmel, kes on perekonnaliikme viibimisõiguse, viisa või tähtajalise elamisõiguse alusel Eestis elanud vähemalt viis aastat järjest, on õigus alalisele elamisõigusele.“.

§ 3. Riigilõivuseaduse muutmine

Riigilõivuseaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 35 lõikest 2 jäetakse välja sõnad „ning konsulaarametnikul“;

2) paragrahvi 270 lõikest 2 jäetakse välja tekstiosa „ja välisesinduses 180 eurot“;

3) paragrahvi 271 lõigetes 2 ja 3 asendatakse arv „115“ arvuga „45“;

4) paragrahvi 271 lõikes 2 asendatakse arv „145“ arvuga „75“.

§ 4. Seaduse jõustumine

Käesolev seadus jõustub 2027. aasta 1. jaanuaril.

Lauri Hussar
Riigikogu esimees

Tallinn, 2026

Algatab Vabariigi Valitsus 2026